

De Toekomst van Leren & Werken

16 oktober 2024 | Bart.Gotte@futureflock.nl

Toekomst van
Werk & Leren

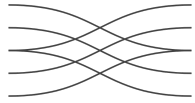
Topics

- **Leren in Tijdperk van Transitie**
 - Als 'het moet anders' de norm wordt
 - Het belang van tijdig anticiperen op "de gele lijn"
- **Transitie van de Arbeidsmarkt**
 - Arbeidsmarkt 2024 - 2035
- **Transitie van leren & Ontwikkelen**
 - Leren & Ontwikkelen voor complexe tijden

Tijdperk van Transitie

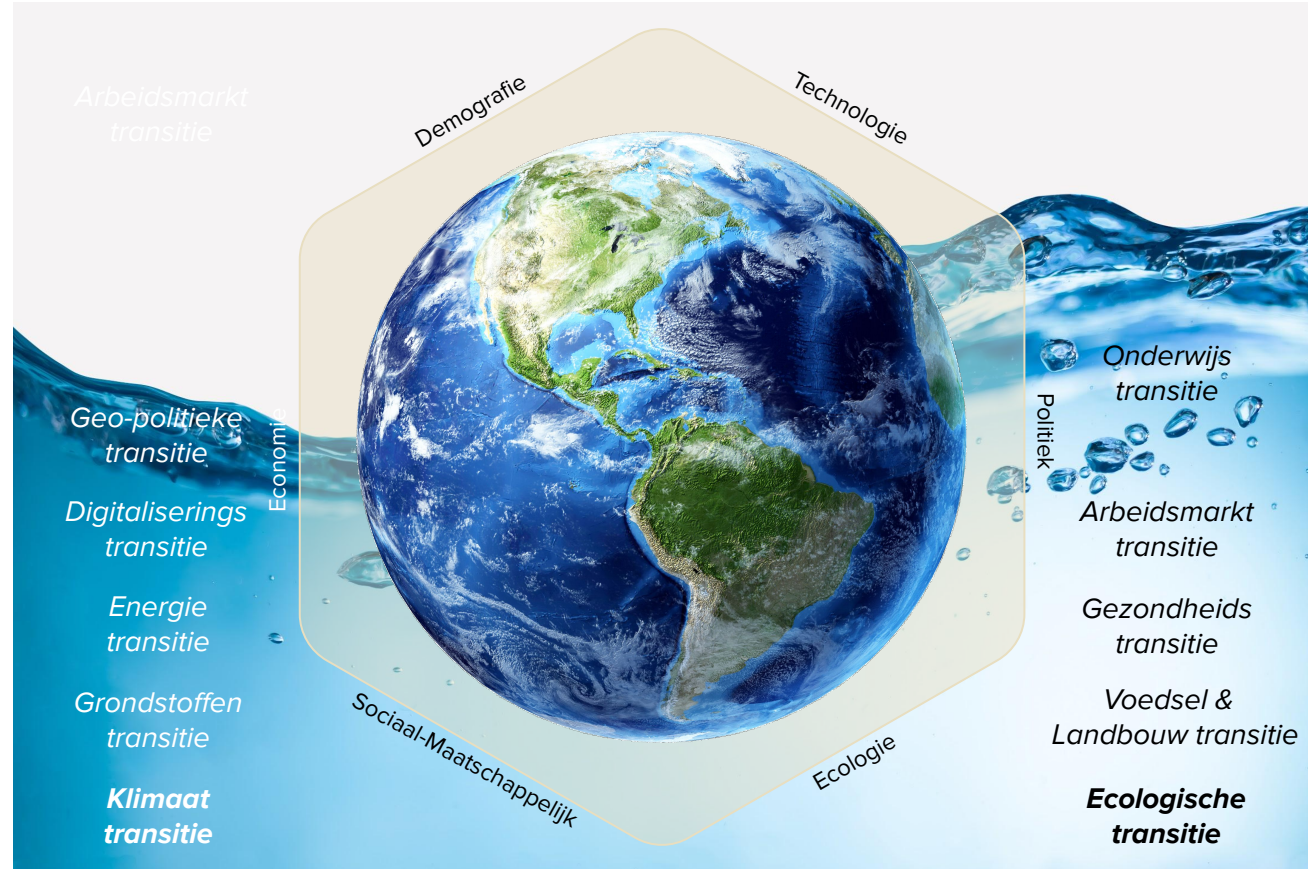
Op Weg naar een Ongekend Perspectief

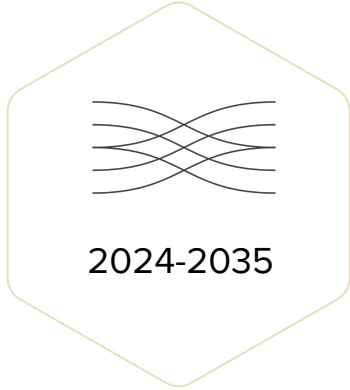

2024-2035

Tombola van Transities.

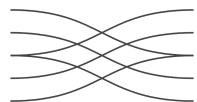
Anticiperen op een
geheel andere reali-tijd

Tombola van Transities.
Anticiperen op een
geheel andere reali-tijd

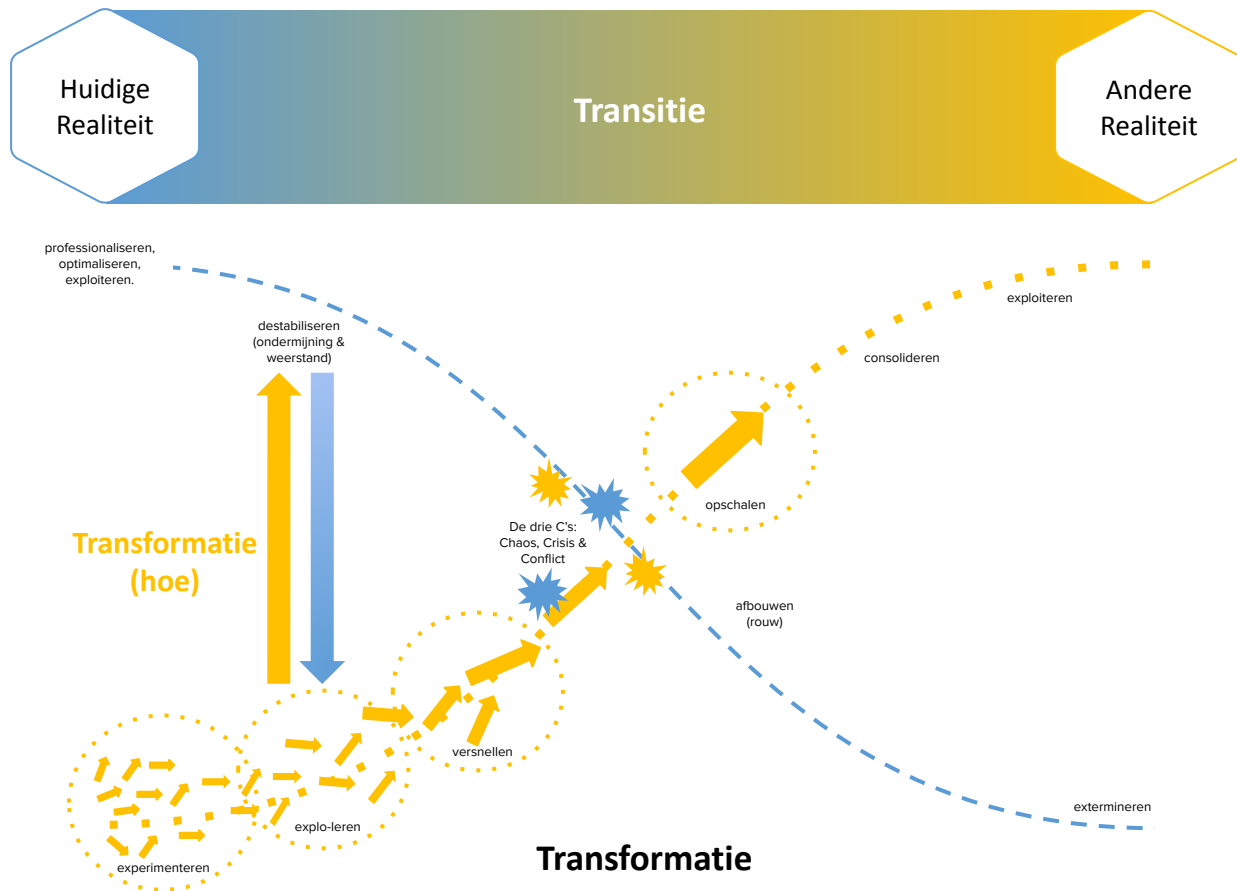

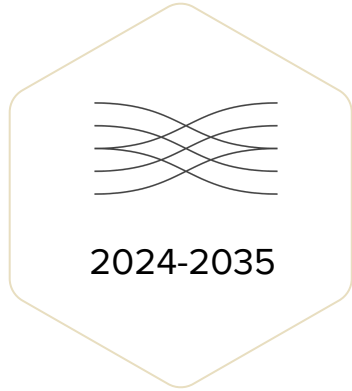
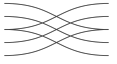

2024-2035

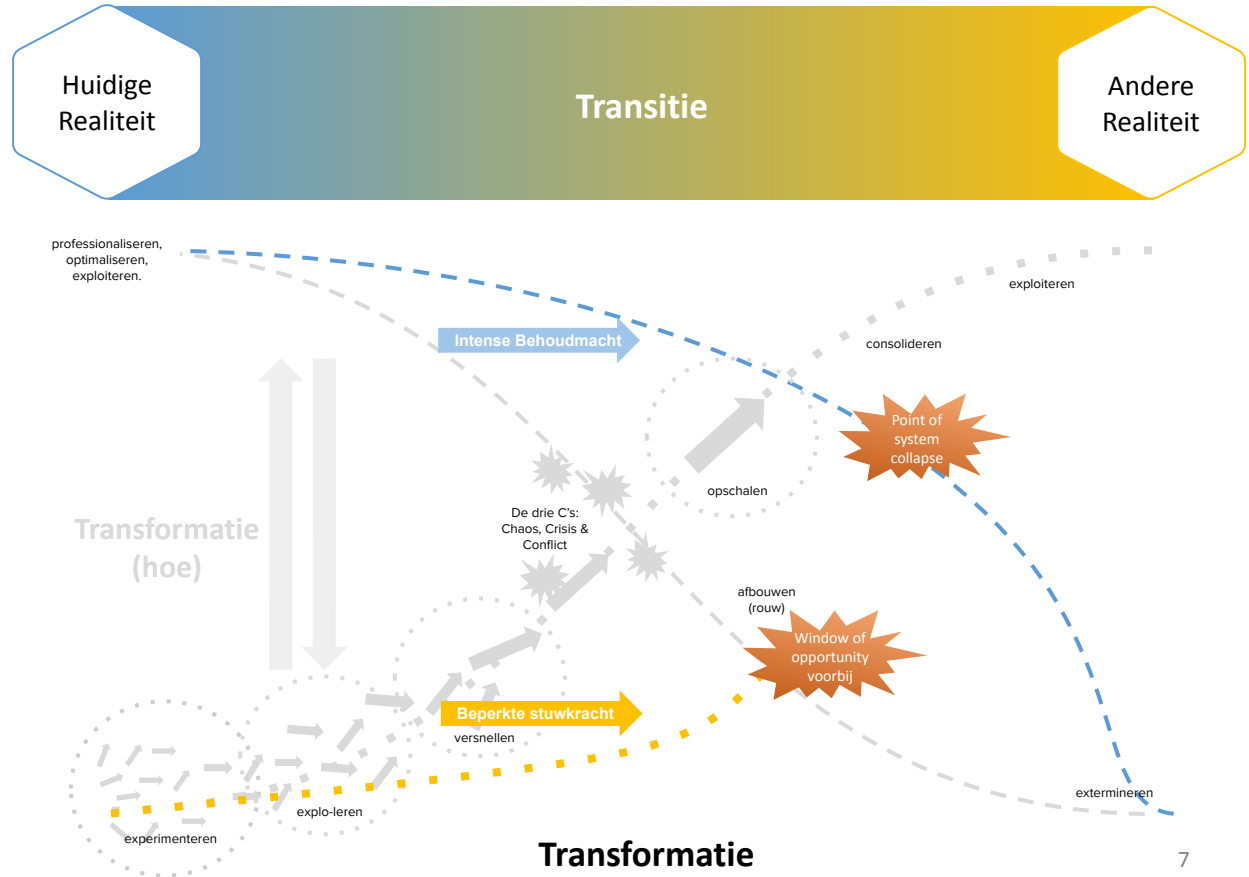
Transities & Transformatie.

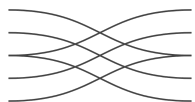
Complex Krachtenspel tussen
Best Practice & Next Practice

Transities & Transformatie.
De behoudende macht
van de 'blauwe lijn'...

2025-2035

Transformatie.

Als het complex is, vooral niet ingewikkeld gaan doen

Complex

- Bedoeling helder
- Proces & Resultaat onbekend
- Explo-leren (wicked problems)
- Werk op bijdrage

Ingewikkeld

- Resultaat & kpi's helder
- Proces & Protocol bekend
- Exploiteren/Optimaliseren
- Werk o.b.v strikte coördinatie

Chaos

- Doel helder: stop de chaos!
- Directieve sturing (verordening)
- Collectief volgerschap cruciaal

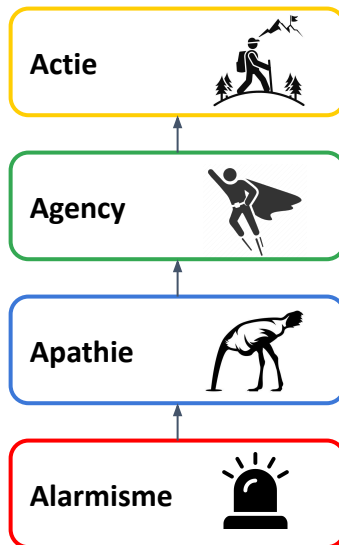
- Autonomoos werk
- Niet perse eenvoudig
- Sturing op proces overbodig

Simpel

Op Weg naar Transformatie
De vier A's voor Acceptatie
dat het Anders wordt

Actie

“Cruciale omslag in gedrag: Ik ga handelen!”

“Fase van nieuwe principes, andere keuzes, veranderde normen & waarden”

“Gedreven door nieuw perspectief, diepe drijfveren & offervaardigheid”

Agency

“Fase van verwarring, acceptatie, en groeiend ongenoegen om passiviteit”

“Cruciale omslag in het eigenaarschap: Geen ja, maar het systeem. Ik!”

“Vaak gepaard met omslag in houding naar activisme”

Apathie

“Wezenloze reactie die haaks staat op toenemende urgentie”

“Fase van ontkenning, negeren, vastklampen aan kleine contra-signalen”

“Vraagt (lange) periode van ‘indalend besef’ en het onvermijdelijke”

Alarmisme

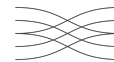
“Urgente aankondiging dat huidige situatie onhoudbaar is”

“Gericht op bewustwording om tijdig te anticiperen”

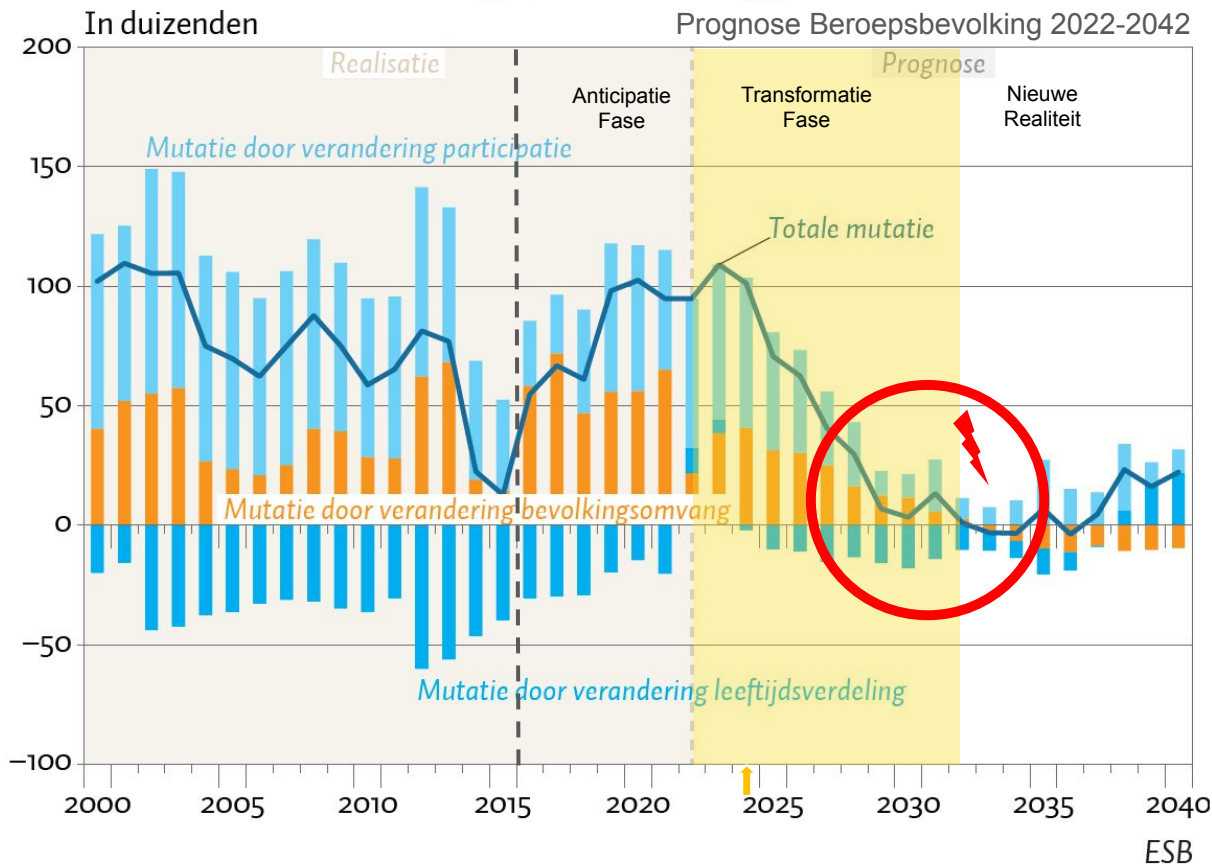
“Kan rekenen op aandacht & weerstand, ongeloof, afzwakking”

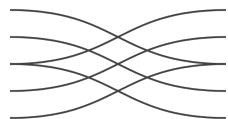
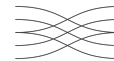
Transitie van de Arbeidsmarkt

Snelle Transformatie
naar een beroepsbevolking
waar de 'rek' uit is

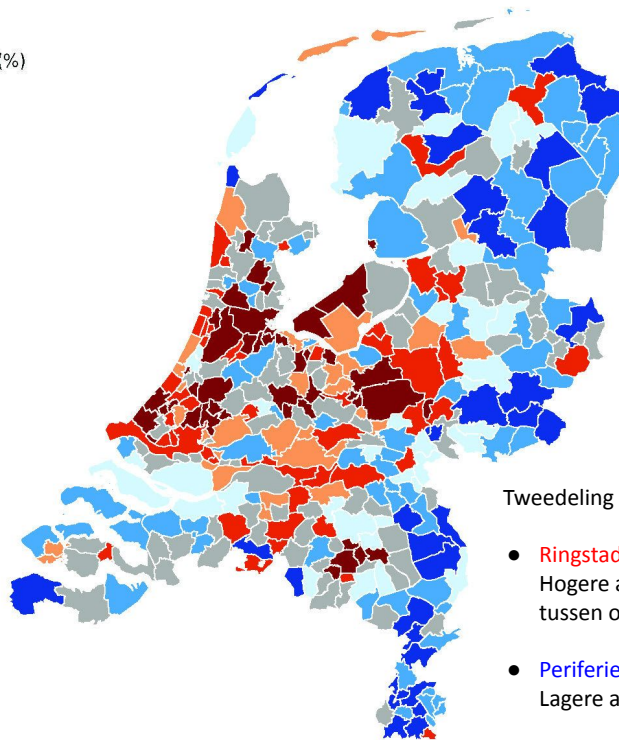
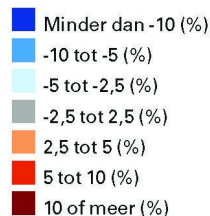

Arbeidsmarkt
in Transitie

Concentratie Arbeid

Versil Groei & Krimp groot
tussen Ringstad en Regio.

Groei en krimp van potentiële beroepsbevolking tussen 2021 en 2035 per gemeente

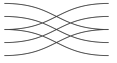

Tweedeling in beroepsbevolking neemt sterk toe:

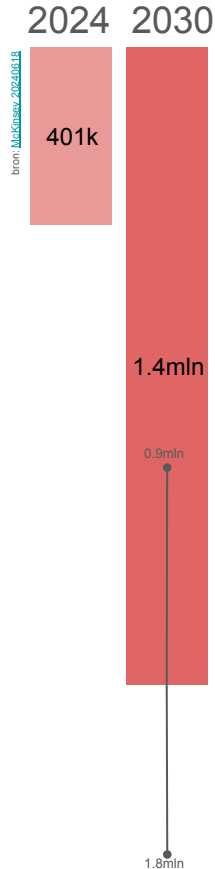
- **Ringstad:** Groeiende - relatief jonge - beroepsbevolking; Hogere arbeidsmobiliteit; Toenemende concurrentie tussen opdrachtgevers & sectoren.
- **Periferie:** Krimpende - relatief grijze - beroepsbevolking, Lagere arbeidsmobiliteit; Toenemende schaarste arbeid.

Bron: PBL/CBS.

[illegible]

Snelle Transformatie.
Fors oplopende tekorten

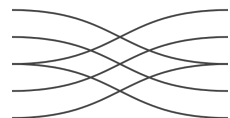
Fysiek werk professionals
• tekorten ca. 100.000

Digitaal/technisch werk professionals
• tekorten ca. 105.000

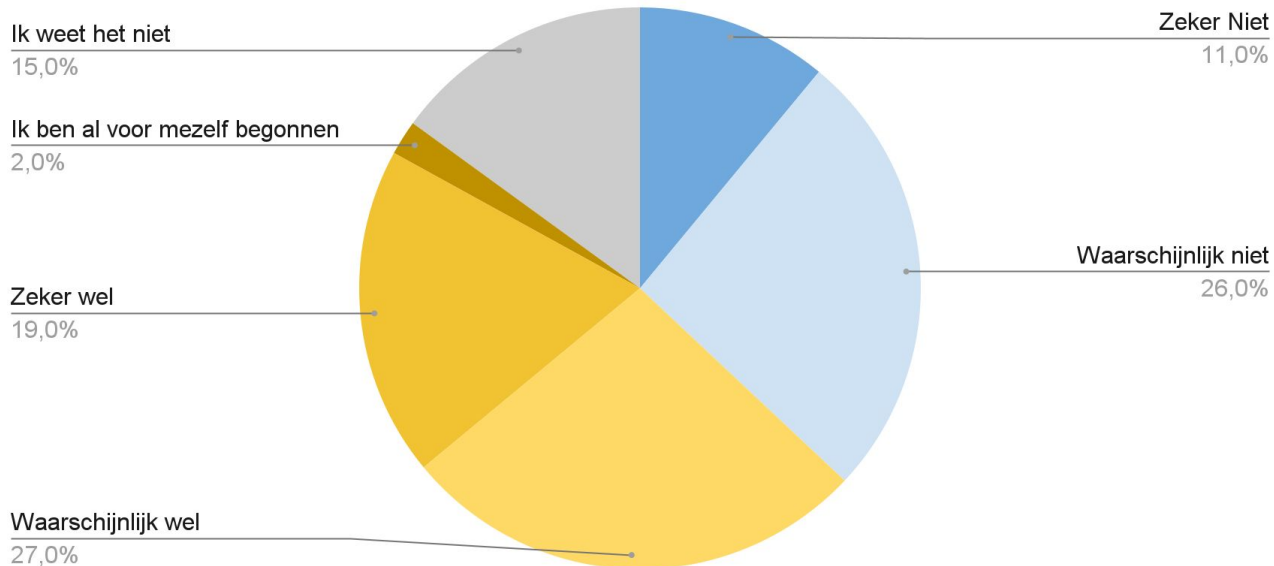
Healthcare & Social care professionals
• tekorten ca. 245.000

Arbeidsmarkt
in Perspectief

Snelle Transformatie
Gen-Z aspireert zzp-schap.

Lijkt het je leuk om later voor jezelf te beginnen, in plaats van voor een baas te werken? (MBO'ers n= 539)

Arbeidsmarkt
in Transitie

Voorzien
Complexe dynamieken

- **Het Stokt.** Met name “ingewikkelde” sectoren, disciplines, organisaties lopen vast; bedrijfsprocessen stokken, wacht- & leveringstijden lopen op, etc
- **Werkende neemt regie.** Stijging arbeidsmobiliteit, flexibilisering inzet naar passende werktijden & locatie, zelfredzaamheid, specialisering, autonomie
- **Werkende valt vaker uit.** (Ziekte)verzuim neemt toe door oudere werkpopulatie, hogere werk/prive druk & uitval door urgentie privé-situatie
- **Werkende gaat meer parttime werken.** Participatie & Parttime zijn communicerende vaten (*Buiten parttime is vaak informeel werk of hersteltijd*)
- **Prijs van arbeid stijgt.** Schaarste stuwt uurtarieven. Sectoren met beperkte waardegeneratie onder druk. Aandachtspunt: salaris & reisbereidheid/-betaalbaarheid
- **Onconventionele maatregelen.** Meer bereidheid & hoger acceptatie van onconventionele maatregelen & ‘wicked dynamics’.

Transitie van Leren & Ontwikkelen

bart.gotte@futureflock.nl

Toekomst van Leren

Ontwikkelingen
in de context

Lerenden

“Transformatieve context: geeft boost aan behoefte (en noodzaak) leren
“Klassieke ‘leerdoelgroepen’ worden ‘fuzzy’; *“not just the usual suspects”*
“Voor aanbieders: denken in waardeproposities naast onderwijsfilosofie”

Leren

“Werken *is* Leren”
“Van Institutioneel *Excel*leren naar Pragmatisch *Accel*eren
“Onderwijs Korter. Leren Langer.”

Arbeidsmarkt

“Structurele langjarige krapte & hoge mate van arbeidsdynamiek”
“Van opleiding, beroepen, functies naar modules, taken & skills”
“Van bevoegd & volgzaam naar bekwaam & zelfredzaam”

Demografie

“Aantal jongeren in Nederland vertoont licht dalende trend”
“Regionale verschillen zijn echter groter (groei Ringstad, Krimp periferie)”
“Lerarentekorten stijgen sterk door hogere uitstroom pensioen”

Toekomst van Leren

Leven Lang Ontwikkelen,
Hoera! Hoera! Hoera!

*Recruitment docenten (o.a. zzp)
Vroegpluk studenten
Diploma-erosie*

Regulier
Onderwijs

Leer
aanbieders,
o.a.

Bedrijfs
scholen en
-academies

Overige:
Open markt
aanbod

- regionale krimp, lokale groei. Leer- & kwalificatieplicht.
- kwaliteit gericht op solide basis & brede inzetbaarheid
- erkende diploma's, brede erkenning van kwalificaties
- generieke grondige brede basis & vorming
- leeromgeving inclusief, brede kennis infrastructuur

- robuuste groei & gericht effectief aanbod
- kwaliteit gericht op productiviteit & retentie
- specifieke sturing op eigen bedrijfscontext
- leeromgeving modern, snel & specifiek

- sterke groei & zeer divers aanbod
- kwaliteit is in "eye of the beholder"
- waardepropositie voor doelgroepen
- sturing op individuele behoeften & context
- open aanbod: laagdrempelig, kort, 'skills'

Toekomst van
Onderwijs

Onderwijs | Het Stelsel
Oriëntatie 2040

als voorbode dat de
bedoeling anders wordt...?

Bedrijfs
scholen en
-academies

Economische
Ontwikkeling
(WEI)

Regulier
Onderwijs
t.b.v.

Overige:
Open markt
aanbod

Talent
Ontwikkeling
(OIT)

Maatschappelijke
ontwikkeling
(GMV)

Zorg
Techniek
Groen-Blauw

Arbeidsmarkt
in Transitie

Voorzien

Complexe dynamieken.
Oh, Onderwijs. Ah, Leren!

- **Onderwijs onder druk.** Tekorten op de arbeidsmarkt worden urgent. Druk op onderwijs snellere inzetbaarheid jongeren (korter opleiden, minder uren, etc.).
- **Markt voor “Leren & Ontwikkelen” groeit.** Vraag groeit; nieuwe doelgroepen. Veelal skill-based, pragmatisch & intrinsieke motivatie. Klassieke ‘segmenten’ vervloeien. De grootste ‘mbo-doelgroep’: consumenten (praktisch uit noodzaak)
- **Opleidingen & diploma’s minder noodzakelijk.** Door modularisering aanbod, micro-credentials, en vervallen startkwalificaties bij opdrachtgevers vervallen barrières voor inzetbaarheid.
- **Technologie verandert de leerbehoefte.** A.I., virtual twins, collaborative learning, etc. Wat gaat mogelijk worden met een snelheid die ‘onhoudbaar’ is.
- **Belang van goede leeridentiteit & rijk leerklimaat groeit.** Generatie met 21st century skills komt op de werkvloer. Fundamentele vragen over de werk- & leercontext ontstaan: rol van de organisatie? Andere organiseervormen?
- **Transitie van Onderwijs?** Leer je snel genoeg in de luwte van de blauwe lijn?

De Toekomst van leren: Succes op de Gele lijn!

FORESIGHT & STRATEGY

Over FUTUREFLOCK

Foresight & Strategy.

Wij zijn een bureau voor toekomstige zaken. Betere toekomsten ontwikkelen is wat ons hart sneller doet kloppen. Foresight & Strategie-ontwikkeling is wat we doen. Onze klanten kenmerken zich door een langetermijnperspectief, de behoefte aan een gestructureerde en inspirerende toekomstbenadering, en nieuwsgierigheid naar next practices. Het voorkomen van disruptie is wat ons drijft. Anticipatiekracht ontwikkelen staat centraal. futureflock.nl

Over BART GÖTTE | Business Futurist | 06-48611516 | BART.GOTTE@FUTUREFLOCK.NL

Bart Götte begeeft zich als toekomstdenker en strateeg op het snijvlak van transitiekunde, bedrijfskunde, & psychologie. Als oprichter van FutureFlock daagt hij bestuurders, managers en beleidsmakers uit voorwaarts te denken. Bart rekt de strategische kaders van organisaties op, ontwikkelt nieuwe perspectieven, en prikkelt de alertheid op nieuwe ontwikkelingen.

Bart verzorgt daarnaast diverse executive courses op het gebied van foresight & strategy en is verbonden als hoofddocent aan de Universiteit van Amsterdam op de thema's [#toekomstvantransities](#) [#toekomstvanstrategie](#) [#toekomstvanwerk](#) & [#toekomstvanorganiseren](#). Voor meer informatie over deze masterclass reeksen: <https://academy.uva.nl/>

Bart werkte voorheen bij KPN Research (Future Studies), PinkRoccade (Corporate Development & Healthcare), en MarketResponse (Directie). Bart heeft een master in experimentele psychologie (Vrije Universiteit 1996) en een executive MBA (valedictorian) bij Nyenrode Business Universiteit (2006). [linkedin/in/bartgotte](#)

In zijn vrije tijd is Bart een fervent trailrunner; rennen over onverharde single tracks. Altijd op zoek naar nieuwe padjes en nog niet ontdekte pareltjes in de natuur. Voor meer tot de verbeelding sprekende inspiratie: zie [Instagram @bartgotte](#).

